

УДК 378:7:005:336

**DESIGN-EDUCATION. FEATURES OF AESTHETIC EXPLORATION
OF SPATIAL - SUBJECT ENVIRONMENT****ДИЗАЙН-ОСВІТА. ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИЧНОГО ОСВОЄННЯ
ПРОСТОРОВО-ПРЕДМЕТНОГО СЕРЕДОВИЩА****Romanenko N.G.***DSc-Tech, prof. / д.т.н., проф.**ORCID: 0000-0003-2161-5736**Черкаський державний технологічний університет,**м. Черкаси, бульвар Шевченка 460**Cherkassy state technological university,**Cherkassy, 460 Shevchenko Boulevard, 18006.*

***Анотація** Робота присвячена узагальненню особливостей естетичного освоєння просторово-предметного середовища шляхом аналізу дипломних творчих робіт студентів магістратури спеціальності Дизайн Черкаського державного технологічного університету. Розглянуто шляхи вирішення поставлених завдань щодо побудови дизайн-об'єкту за функціональним, об'ємно-просторовим, стилістичним і колористичним характером. Встановлено, що унікальність проектної практики дизайнера в умовах активного розвитку науки і техніки, впровадження сучасних технологій і нових матеріалів підтверджується тим, що в ній нерозривно пов'язані між собою три види творчої діяльності: художня, наукова та технічна, відповідно до чого візуальна мова дизайнерської форми формується та розвивається у процесі художньої та науково-технічної творчості.*

Кожен розглянутий дизайн-проект робить свій внесок в розвиток національної української культури: акцидентний шрифт, створений за мотивами архітектурних пам'яток міста Черкаси, має привернути увагу спільноти до культурного надбання українського народу та необхідності його збереження, специфічна дактильна абетка - інтенсифікувати інклюзивну освіту дітей з вадами слуху, інтерпретація традицій українського народного житла в сучасний дизайн інтер'єрів – підкреслити побут і традиції нашого народу.

***Ключові слова:** дизайн, естетичне засвоєння середовища, акцидентний шрифт, дактильна абетка, етностиль для екотуризму.*

Вступ

Зміни сучасного світу торкають усі сфери життя суспільства, зокрема й сфери вищої дизайнерської освіти. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки передбачає постійне духовне самовдосконалення особистості, набуття студентами індивідуальної творчої свободи й відповідальності. Пріоритетом на сьогодні залишаються і вимоги щодо підвищення якості підготовки студентів до здійснення професійної діяльності в умовах активного розвитку науки і техніки, в умовах впровадження сучасних технологій і нових матеріалів [1].

Одним із істотних важелів впливу на формування інтелектуального і культурного потенціалу нації є навколишнє інформативне й просторово-предметне оточення людини, де розгортається дизайнерська діяльність по естетичному його освоєнню. З кожним днем дизайн набуває міцної ходи, стає все більш вагомим складовою матеріальної культури людства, потребуючи постійного осмислення принципів та методів творення образу, з'ясування

засобів структурного перевтілення образу у форму і забезпечення гармонійної цілісності складових в системі: „Людина – просторово-предметне середовище” [2]. Викликає зацікавленість узагальнити сучасні особливості художньо-проектної практики студентів магістратури в процесах естетичного освоєння просторово-предметного середовища.

Мета роботи – визначити і узагальнити особливості естетичного освоєння просторово-предметного середовища студентами магістратури при розробці сучасних дизайн-проектів, окреслити їх внесок в розвиток національної культури.

Основний текст

Проблемним питанням діяльності дизайнера, специфіки цієї діяльності, дизайн-освіті присвячено багато робіт відомих вітчизняних та зарубіжних дослідників: Віктора Даниленка, Олександра Бойчука, Олега Боднара, Оксани Фурси, Ростислава Шмагала, Володимира Прусака, Інни Яковець, Каріма Рашида, Віктора Папанека [3-6]. І хоча роботи цих авторів відрізняються за підходами щодо розкриття даної теми, за індивідуальними висновками й точками зору, аналітичне дослідження їх доробку дозволило окреслити особливості художньо-проектної практики студентів другого рівня освіти спеціальності дизайн, узагальнити їх внесок у матеріальну та духовну національну культуру.

Сучасний фахівець з дизайну має бути не тільки творчою особистістю, але відповідати вимогам європейських стандартів, володіти високим рівнем професійної компетентності та конкурентоспроможності, що передбачене Освітньою програмою Дизайн (за видами) підготовки магістрів спеціальності дизайн в Черкаському державному технологічному університеті (ЧДТУ) та навчальними планами чотирьох спеціалізацій: Графічний дизайн, Промисловий дизайн, Дизайн середовища і Дизайн одягу [7].

Художнє конструювання будь якої речі або компоновання простору, як метод дизайну, не обмежується банальним проектуванням комунікативно-інформаційного простору або предметів інтер'єру, побуту, техніки тощо, наслідком цього творчого процесу обов'язково має бути щось особливо оригінальне і винахідливе, художньо-творче. Враховуючи специфічну сутність дизайнерської діяльності – досить обмежений час на позитивне вирішення проблеми, відкладати свої міркування та рішення на накопичення статистики студент магістратури не має часу і повинен видати практичний результат у межах восьми тижнів останнього семестру – стратегія дипломного дизайн-проекування будується на вирішенні питання, а не зосереджується на проблемі, а її динамічність активізує механізм творчості студента, пришвидшує досягання цілей в процесах ескізування, обґрунтування теми, ідеї та концепту. Відповідно до чого, формулюванням першої редакції теми дипломної кваліфікаційної роботи студент і його майбутній керівник починають займатися в першому семестрі, до початку переддипломної практики. Наступний етап щодо розробки дизайн-проеку та можливостей втілення задуму – цілеспрямовані дії із використанням як власних знань, умінь та навичок, так і запозичених: історико-культурних, соціальних, моральних і матеріальних, які

мають стати основою формування шляхів вирішення поставленого завдання за функціональністю об'єкта, його об'ємно-просторовим, стильовим і колористичним вирішенням.

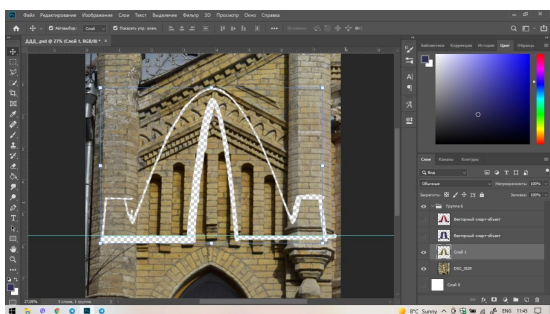
Шляхи вирішення поставлених завдань розглянуто на прикладі трьох різно-векторних дизайн-проектів студентів магістратури ЧДТУ.

1. Авторська пропозиція акцидентного шрифту за темою: «Естетика акцидентного шрифту за мотивами архітектурних пам'яток міста Черкаси» – дипломна кваліфікаційна робота студентки магістратури Мусатенко Анастасії. Маючи за мету звернути увагу громадськості на унікальну архітектуру рідного міста, її збереження і необхідність реставрації, було вибрано і досліджено за елементами культурного й історичного значення одинадцять відомих у Черкасах будівель, які стали джерелом творчості автора [8]. Функціональність проекту обґрунтована метою роботи. Об'ємно-просторова побудова літер акцидентного шрифту полягала у пошуку аналогії між елементами фасадного декору архітектурних пам'яток: колонад, сандриків, портиків, пілонів, барельєфів, розташуванням вікон тощо із графемами літер акцидентного шрифту. Стильове вирішення композицій літер обумовлюють авторські концепції доступного розуміння їх форм: структура літер пов'язана з емоційністю акцидентного шрифту, асоціативним сприйняттям елементів будівель – архітектурних пам'яток, виходячи із аксіоми – розпізнавання графема є необхідністю, але не менш важливим є пізнавання образу, мотив, за яким створена літера.

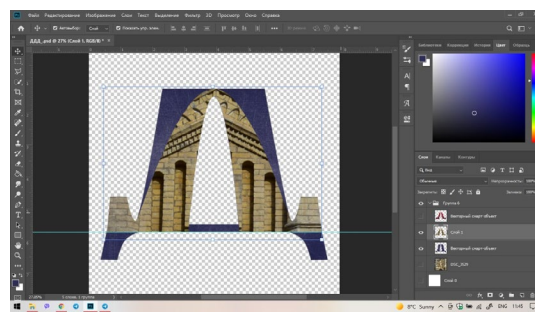
Методика створення акцидентного шрифту, на прикладі побудови літери Д, наступна: мотивом побудови літери, її пізнаванним образом став барельєф будівлі під назвою «Блакитний палац», розташований у місті Черкаси, на перехресті вул. Хрещатик і О. Дашкевича. Раніше це був готель «Слов'янський», побудований за проектом архітектора В. Городецького в кінці ХІХ століття на замовлення підприємця Скорини – відомої, на той час, особи в торгівлі. Стиль будівлі - еkleктика, де поєднані класицизм, модерн та деякі елементи готики.

Першим етапом концептуального вирішення графем літер було їх ескізування, наступним - вимальовування векторного варіанту за допомогою сучасного редактора векторної графіки Adobe Illustrator. Подальша обробка в графічному редакторі Adobe Photoshop передбачала послідовність декількох операцій: перенесення об'єкту у графічну програму, графічна обробка шляхом накладання фото, співставлення частин літери, корекція та редагування літери. Нижче, наведені етапи формотворення літери «Д» (рисунок 1, а, б, в).

Пошуки кольорового вирішення проекту мали складні зміни. Спочатку були застосовані кольори: складний бардовий і синій, що обумовлювали кольори гербу міста Черкаси. Концептуально кольори підібрані логічно, але з естетичної точки зору архітектурного відчуття будівлі - не було. Літери виглядали в стилі модерн, як декор, взятий з будівель і трансформований на тло. Інтуїція, активний стан механізму творчості студентки підказували, потрібно рухатися в сторону жовтого, точніше – холодної вохри, кольору піску, який зустрічається в архітектурі, кольору цегли, стіни.

а) Проекція літери «Д» на фото елемента будівлі – джерела творчості.

б) Співставленні частини літери «Д».

в) Готова літера «Д» з накладеною фактурою та відредагованим кольором.

Рисунок 1. Графічний алгоритм побудови літери акцидентного шрифту.

Здатність літер розробленого шрифту асоціювати з елементами архітектурних пам'яток була використана при розробці листівок. Їх наявність давала можливість поширювати інформацію про соціально-культурну та історичну значимість українського архітектурного мистецтва на різного роду соціальних заходах. На кожен літеру була розроблена проста й інформативна листівка. Доповнюючи естетику літери за відповідним елементом архітектурної будівлі, а також надаючи інформацію про місце її знаходження, листівка викликала бажання у глядача її придбати.

На лицеву сторону листівки у вигляді картки квадратного формату накладалось фото та, керуючись правилами фотографії, композиції, обиралась певна ділянка елемента архітектурної будівлі, яка згодом підлягала кадруванню. Для надання фотографії «вантажності», старовини на фото накладався фільтр «сепія». На рисунку 2 наведено приклад картки лицевої і оберненої сторони для літери Б.

Обернена сторона листівки – мапа прилеглої території до місця розташування будівлі - джерела творчості. Ця архітектурна пам'ятка має назву «Будинок Белахова». Він був збудований на кошти купця Белахова, наприкінці XIX століття (архітектор невідомий) в стилі пізнього модерну. Станом на 1880-ті роки - один з найкрасивіших будинків Черкас. Як історична архітектурна пам'ятка привертає увагу поціновувачів і сьогодні (м. Черкаси, вул. Хрещатик 219).

Рисунок 2. Листівка (лицева і обернена сторона).

Обов'язковим елементом картки став карман з напівпрозорого матеріалу – кальки, розгортка якого наведена на рисунку 3. Літера «Б», розробленого акцидентного шрифту, розміщена на кальці, накладається на фото будівлі картки. Знак у вигляді краплі, розміщений на оберненій стороні карману, накладається на місце розташування будівлі на мапі картки.

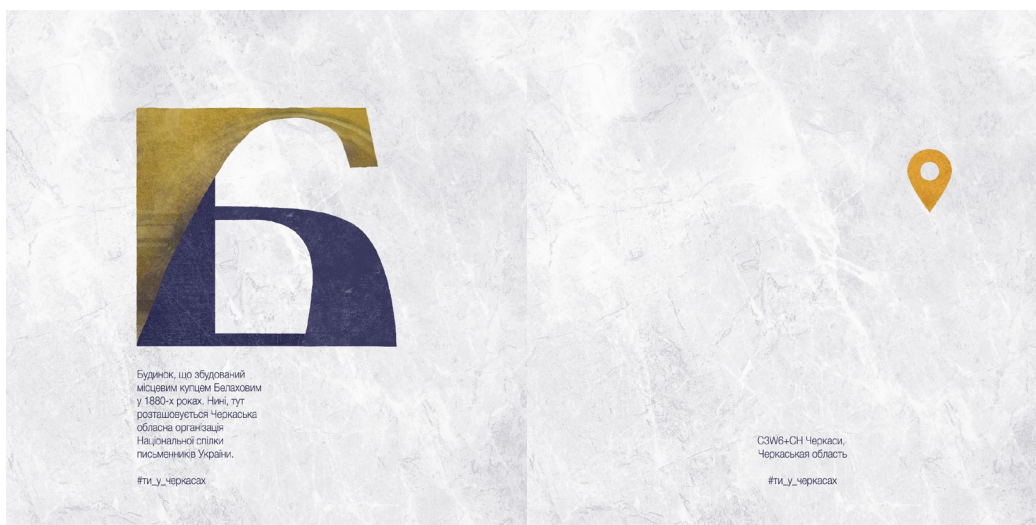

Рис. 3. Розгортка карману з кальки для літери Б.

Фактурність та напівпрозорий матеріал кальки дозволяють при накладанні на зображення створювати умови інтерактивності. Отже, вкладаючи листівку у карман, маємо комбіновану листівку-путівник, де іззаду макету позначено значком місце розташування архітектурної пам'ятки.

Висновок. Особливістю естетичного освоєння просторово-предметного середовища є комунікативні властивості графічного дизайну – авторська пропозиція акцидентного шрифту української абетки за мотивами елементів пам'ятних архітектурних споруд міста Черкаси та серія художніх листівок,

здатних привернути увагу світової спільноти до культурного надбання українського народу.

2. Авторське бачення специфічної української абетки дактильного мовлення. Дипломна кваліфікаційна робота студентки магістратури Ірини Ван за темою: «Графічне зображення жестів як засіб вираження літер дактильної абетки» направлена на вирішення проблем інклюзивної освіти дітей [9]. Більшість дітей з вадами слуху отримують середню освіту у спеціалізованих школах-інтернатах, де навчальні процеси вимагають постійного оновлення дидактичного матеріалу. Функціональність проекту узагальнює поставлена мета – запропонувати авторське бачення специфічної дактильної абетки, яка може бути використана не тільки як візуальна навчальна комунікація, а і як дидактика освітнього процесу щодо пізнання Всесвіту.

Концепція об'ємно-просторового вирішення специфічної дактильної абетки для дітей молодшого шкільного віку, запропонована Іриною Ван, полягала у створенні візуальної комунікації серії двох-сторонніх карток із зображенням дактилю і першої літери терміну з астрономії, стилізованої форми слова, яке обумовлює цей термін. Обернена сторона картки містить пояснення терміну, розміщеного на лицевій стороні. Дизайн кожної картки здійснювався за однаковою схемою (рисунок 4) за різних змістовних ілюстрацій.

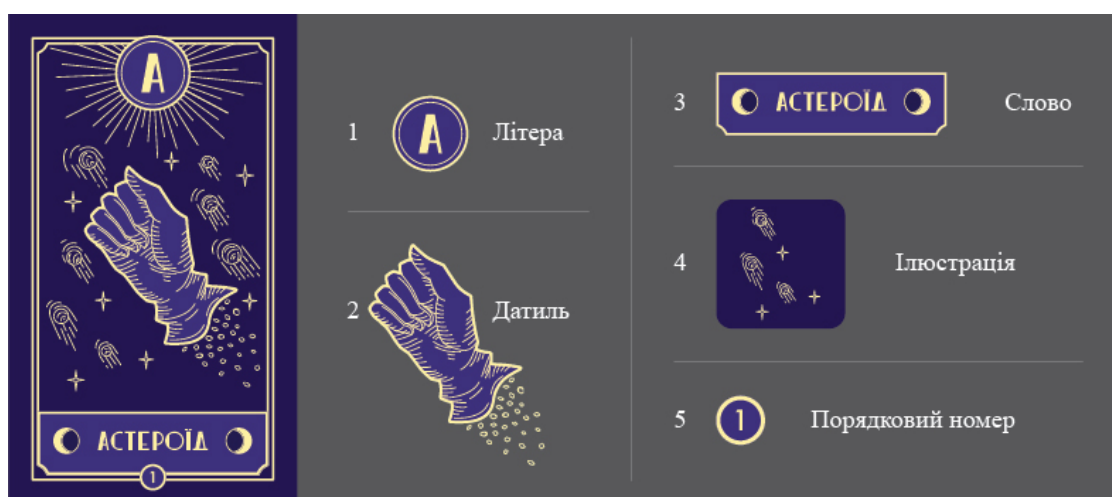

Рисунок 4. Схема побудови картки до дактильної абетки

Методика виконання роботи базується на сучасних методах комп'ютерної графіки. Аналіз термінів, пов'язаних з астрономічною темою було здійснено за допомогою пошукової мережі. Виокремлено для подальшого графічного оформлення найбільш популярні та цікаві елементи за цією темою, здійснено ескізний пошук, стилізація космічних об'єктів та їх опис. За такою методикою було систематизовано 33 дизайн-об'єкти згідно кількості літер української абетки. Подальша робота щодо доопрацювання ескізів та композиційного узгоджувалися їх із дактилем здійснювалася в графічному редакторі Adobe Illustrator.

За стильовими характеристиками побудови кожна картка відформатована згідно вищенаведеної схеми (рисунок 4), колористичне вирішення карток, наступне: тло лицьової сторони має темно-синій колір з фіолетовим відтінком (нічне небо), обернена сторона картки – інверсія в кольорі до лицьової сторони. Біле тло оберненої сторони передбачає мету не тільки заспокоїти око, а і виділити текстову частину тлумачення терміну й дактилі літер, з яких складається слово. Розгортка картки (лицева і обернена сторона) з літерою «С», з якої починається термін «Супернова», містить дактиль першої літери, а також дактилі літер слів, його складових, і наведена на рисунку 5.

Рисунок 5. Розгортка картки з літерою С.

«Супернова» – це останній етап життя всіх зірок. Цей процес починається з того, що зірка раптово збільшує свою світність у мільярди разів. Її світність у цей період порівнюється зі світністю цілої галактики. Графічний опис цього терміну – палаюча зірка в середині руки, яка зображує літеру “С” і узагальнює дактиль цієї літери.

Художньо-образні засади створених ілюстрацій дактилів (33 одиниці) в техніці середньовічної гравюри на тлі космічних елементів, що позначають зміст терміну, перегукуються з історією започаткування дактильного мовлення. Художньо-проектна практика створення української абетки дактильного мовлення за сучасними технологіями здатна інтенсифікувати навчальний процес дітей з вадами слуху.

Висновок. Особливості естетичного освоєння просторово-предметного середовища полягають у створенні візуальної навчальної комунікації для дітей з вадами слуху 6-8 років, що може бути використана не тільки в освітньому процесі надання грамоти, але і як дидактика освітнього процесу ознайомлення з космічними термінами.

3. «Інтерпретація традицій народного житла в сучасному дизайні інтер'єрів об'єктів екотуризму» - тема кваліфікаційної роботи студентки магістратури спеціалізації Дизайн середовища – Ольги Руль [10].

Художньо-проектна діяльність студентів у галузі дизайну середовища дещо відрізняється від графічного дизайну, але шляхи вирішення поставлених завдань також носять функціональний, об'ємно-просторовий, стилістичний і колористичний характер.

Підвищена увага людства до екологічного туризму за останні роки привертає увагу і дизайнерів просторового середовища щодо формування інфраструктури закладів розміщення екотуристів, де можуть бути за найкращий спосіб продемонстровані український побут та традиції, передано дух українського етносу через житло, в якому перебуватимуть відвідувачі, тобто функціональність проекту закладена в темі.

Дослідивши традиції давніх етнічних стилів житлових інтер'єрів і здійснивши аналіз можливостей інтерпретації окремих елементів в сучасні інтер'єри об'єктів екотуризму, студентка запропонувала авторську інтерпретацію традицій українського народного житла в дизайні інтер'єрів об'єктів екотуризму. Відтворюючи етнічні мотиви сільських будинків: природні обтічні форми, масивність дерев'яних меблів та великої кількості елементів декору, студентка органічно доповнила сучасний інтер'єр в українському стилі елементами етнічних стилів інших народів, зокрема – відомого стилю данської філософії щасливого життя «Хюгге».

Об'ємно-просторове вирішення поставленої задач поділяється на об'ємно-планувальне і конструктивне. За основу планувального рішення (прототип) взято трикамерне українське житло кінця XIX – початку XX століття, згідно до якого проектом передбачена світлиця, санвузли, тераса. Головне приміщення об'єкту екотуризму – світлиця, а її основний конструктив суцільний з самими стінами і з одного матеріалу, це – піч. Піч - етнічна українська спорідненість, осередок тепла та затишку, українське «хюгге» (рисунок 6). Стіни, оштукатурені за давніми українськими традиціями - глиною, що «дихає», не виділяючи шкідливих речовин у повітря. Біля іншої стіни світлиці розміщений ще один суттєвий елемент затишку – обідня зона. Великий стіл із масивного дерева, лава та декілька стільчиків. Ця зона може бути використана як за призначенням, так і просто для відпочинку. Панорамні вікна, що ведуть на терасу, – один із сучасних елементів, який органічно доповнює всю архітектуру та наближує відпочивальників до природи. Стиль та концепція проекту узгоджені за обраною тематикою: розміщення об'єктів середовища щодо їх призначення раціональне і комфортне, поєднання кольорових рішень, матеріалів, текстур та світлотіньової композиції узгоджені.

Висновок. Особливості естетичного освоєння просторово-предметного середовища полягають в розробці дизайн-проекту інтер'єрів об'єкту екотуризму із сучасною інтерпретацією традицій українського народного житла, де через житло передано дух українського етносу, підкреслено український побут та традиції.

Рисунок 6. Світлиця з видом на терасу

Висновки

1. Особливості естетичного освоєння просторово-предметного середовища, узагальнені за трьома темами дипломних кваліфікаційних робіт студентів магістратури, надають можливість стверджувати, проектна практика дизайнера має унікальний характер, де нерозривно пов'язані між собою три види творчої діяльності: художня, наукова та технічна, а візуальна мова дизайнерської форми створюється в умовах розвитку сучасних технологій та впровадження сучасних матеріалів.

2. Кожний розглянутий дизайн-проект робить свій внесок в розвиток національної української культури: акцидентний шрифт, створений за мотивами архітектурних пам'яток міста Черкаси, має привернути увагу спільноти до культурного надбання українського народу та необхідності його збереження, специфічна дактильна абетка – інтенсифікувати інклюзивну освіту дітей з вадами слуху, інтерпретація традицій українського народного житла в сучасний дизайн інтер'єрів – підкреслити побут і традиції українського народу.

Література

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки / МОНУ. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (дата звернення 28.07.2022).

2. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Методологічні основи дизайн-освіти» для здобувачів освітнього ступеня

«магістр» зі спеціальності 022 Дизайн, Освітньої програми Дизайн (за видами): [Електронний ресурс] / [упоряд. : Романенко Н. Г.]; М-во освіти і науки України, Черкаський державний технологічний університет. – Черкаси: ЧДТУ, 2021. – 66 с. – URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/4080>.

3. Даниленко В.Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури ХХ ст. (національний та глобалізаційний аспекти): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. мистецтвознавства: спец. 05.01.03 – технічна естетика / В.Я.Даниленко. – Львів, 2006. – 35 с.;

4. Прусак В. Теоретичні та методичні основи системи неперервної екологічної підготовки фахівців з дизайну: дисер. д-ра пед. наук : спец. 13.00.04- "Теорія і методика професійної освіти" / В.Ф.Прусак; ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Хмельницький: Видавець ПП Заколотний М. І., 2020. – 675 с.;

5. Oleg Vodnar. Golden Section and non-Euclidean geometry in science and art / LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. – 140 p.

6. Яковець І.О. Сучасний художній музей як мистецький патерн: сутність, функціонування, розвиток. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства (доктора наук): спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» (мистецтвознавство). – І.О.Яковець, Київ, 2018. – 38 с. URL:<https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/2513> ;

7. Освітньо-професійна програма Дизайн (за видами). URL : <https://drive.google.com/file/d/1BYSCE9CCpgfYqe5iWPXOJh-qqPzMnFJK/view> (дата звернення 28.07.2022).

8. Романенко Н.Г., Мусатенко А.М. Акцидентний шрифт як комунікаційний засіб спілкування / Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції Сучасне українське мистецтво: концепти, стратегії, візуальні практики. (11-12 листопада 2021 року). Черкаси: [ФОП Гордієнко], 2021. – С.38-40. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/3749/>.

9. Романенко Н.Г., Ван І.М. Комунікативний дизайн дактильного мовлення / Соціокультурні тенденції розвитку сучасного дизайну та мистецтва // Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (08-10 вересня 2021 р.), ХНТУ / за ред. Чепелюк О.В. – Херсон: ХНТУ, 2021. С. 39-42. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/3748>.

10. Сергеева Н.В., Руль О.В. Збірник тез «Матеріали VII Всеукраїнській науково-практичній конференції. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, Черкаси, 2021: Сергеева Н. В., Руль О. В. «Актуальність етнічної стилістики в сучасному дизайні середовища» – С.177-179.

References

1. Stratehiiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2021-2031 roky / MONU. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (data zvernennia 28.07.2022).

2. Methodychni rekomendatsii do samostiinoi roboty z dystsypliny «Metodolohichni osnovy dyzain-osvity» dlia zdobuvachiv osvitnoho stupenia «mahistr» zi spetsialnosti 022 Dyzain, Osvitnoi prohramy Dyzain (za vydamy): [Elektronnyi resurs] / [uporiad. : Romanenko N. H.]; M-vo osvity i nauky Ukrainy, Cherkaskyi derzhavnyi tekhnolohichni universytet. – Cherkasy: ChDTU, 2021. –

66 s.– URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/4080>.

3. Danylenko V.Ya. Dyzain Ukrainy u svitovomu konteksti khudozhno- proektnoi kultury KhKh st. (natsionalnyi ta hlobalizatsiyni aspekty): avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia dok. mystetstvoznavstva: spets. 05.01.03 – tekhnichna estetyka / V.Ya.Danylenko. – Lviv, 2006. – 35 s.;

4. Prusak V. Teoretychni ta metodychni osnovy systemy neperervnoi ekolohichnoi pidhotovky fakhivtsiv z dyzainu: dyser. d-ra ped. nauk : spets. 13.00.04- "Teoriia i metodyka profesiinoi osvity" / V.F.Prusak; DVNZ «Prykarpatskyi natsionalnyi universytet imeni Vasylia Stefanyka». Khmelnytskyi: Vydavets PP Zakolodnyi M. I., 2020. – 675 s.;

5. Oleg Bodnar. Golden Section and non-Euclidean geometry in science and art / LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. – 140 p.

6. Yakovets I.O. Suchasnyi khudozhnii muzei yak mystetskyi patern: sutnist, funktsionuvannia, rozvytok. Avtoref. dys. na zdobuttia naukovoho stupenia doktora mystetstvoznavstva (doktora nauk): spets. 26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury» (mystetstvoznavstvo). – I.O.Yakovets, Kyiv, 2018. – 38 s. URL:<https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/2513> ;

7. Osvitno-profesiina prohrama Dyzain (za vydamy). URL : <https://drive.google.com/file/d/1BYSCE9CCpgfYqe5iWPXOJh-qqPzMnFJK/view> (data zvernennia 28.07.2022).

8. Romanenko N.H., Musatenko A.M. Aktydentnyi shryft yak komunikatsiyni zasib spilkuvannia / Zbirnyk materialiv VII Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii Suchasne ukrainske mystetstvo: kontsepty, stratehii, vizualni praktyky. (11-12 lystopada 2021 roku). Cherkasy: [FOP Hordiienko], 2021. – S.38-40. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/3749/>.

9. Romanenko N.H., Van I.M. Komunikatyvnyi dyzain daktylnoho movlennia / Sotsiokulturni tendentsii rozvytku suchasnoho dyzainu ta mystetstva // Materialy VII Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii (08-10 veresnia 2021 r.), KhNTU / za red. Chepeliuk O.V. – Kherson: KhNTU, 2021. S. 39-42. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/3748>.

10. Serheieva N.V., Rul O.V. Zbirnyk tez «Materialy VII Vseukrainskii naukovopraktychnii konferentsii. ChNU im. B. Khmelnytskoho, Cherkasy, 2021: Serheieva N. V., Rul O. V. «Aktualnist etnichnoi stylistyky v suchasnomu dyzaini seredovyscha» – S.177-179.

Abstract

Introduction

The present article deals with the generalization of the features of the aesthetic mastering of the spatial and subject environment by the analysis of diploma creative works of students of the master's degree in Design of Cherkasy State Technological for diploma design.

One of the essential levers of influence on the formation of the intellectual and cultural potential of mankind is the surrounding informative and spatial-object environment of a person, where the design activity unfolds for its aesthetic exploration. Every day, design is gaining momentum, becoming an increasingly important component of the material culture of humanity, requiring a constant pondering of the principles and methods of creating an image, clarifying out the means of structural reincarnation of an image into a form and ensuring the harmonious integrity of the constituents in the system: "A person - a spatial-object environment ". It is of interest to generalize the modern features of the art-project practice of master's students in the processes of aesthetic mastering of the spatial-subject environment.

The objective of this paper is to determine and generalize the features of the aesthetic development of the spatial and subject environment by master's students in the development of modern design projects, to outline their contribution to the development of national culture.

The main part

An analytical research of the work of well-known domestic and foreign scientists and practitioners in the field of design gave the possibility of outlining the features of the artistic design practice of students of the second level of education majoring in design, to generalize their contribution to the material and spiritual national culture.

A modern design specialist must be not only a creative person, but also possess a high level of professional competence and competitiveness, which is provided for by the educational program Design (by types) of the master's training in the specialty of design of Cherkasy State Technological University. The unique nature of the designer's design practice is that it inextricably links three types of creative activity: artistic, scientific and technical, according to which the visual language of the design form is created and developed in the process of artistic and scientific - technical creativity, deepening, at the same time, the exploration of the environment.

On the examples of three different-vector diploma qualification works of masters: "Aesthetics of the accidental font on the motives the architectural monuments of the city of Cherkasy", "Graphic representation of gestures as a means of expressing the letters of the dactyl alphabet", "Interpretation of the traditions of folk housing in modern interior design of ecotourism objects" defined functionality, volume-spatial and coloristic solution and generalized features of aesthetic mastering of the spatial-subject environment by master's students in the development of modern design projects.

Conclusions

1. The peculiarities of the aesthetic mastering of the spatial and subject environment, summarized by three topics of diploma qualification works of master's students, gave the possibility of stating that the design practice of a designer has a unique character, where three types of creative activity are inextricably : artistic, scientific and technical, and visual language of design form is created in the conditions of the development of modern technologies and the introduction of modern materials.

2. Each considered design project makes its contribution to the development of Ukrainian culture: the accidental font, created on the motives of the architectural monuments of the city of Cherkasy, has to attract the attention of the community to their preservation, a specific dactyl alphabet – to intensify the inclusive of education of children with hearing impairments, the interpretation of Ukrainian traditions national housing in modern interior design - to emphasize the everyday life and traditions of Ukrainian people.

Key words: *design, aesthetic assimilation of the environment, accidental font, dactyl alphabet, ethno style for ecotourism.*

Стаття відправлена 09.08.2022

Романенко Н.Г.